

Mednarodno ekološko srečanje na temo: Vzhodno-zahodno sodelovanje

Srečanje je organizirala evropska mladinska ekološka organizacija Youth and Environment Europe (YEE) in je potekalo od 17. do 19. februarja 1989 v Berlinu. V tem prikazu bom najprej na kratko označila sam položaj YEE v svetovnem ekološkem gibanju, potem berlinsko srečanje ter konsekvntno tudi problem Jugoslavije.

YEE je nastala kot evropski del organizacije International Youth Federation for Environmental Studies and Conservation (IYF), ki je bila ustanovljena že leta 1956 v avstrijskem Salzburgu in je vključevala predvsem severno- in zahodnoevropske mladinske ekološke organizacije in nekatere že zelo zgodaj delujoče skupine v južni in vzhodni Evropi. IYF obsega sedaj afriško kooperacijo s sedežem v Gani, azijsko-pacifiško s sedežem v Indiji, južnoameriško in pa evropsko, ki je nastala leta 1984 z imenom YEE in ima sedež na Danskem.

YEE je torej relativno mlada organizacija in za razliko od IYF vključuje praviloma le nacionalne mladinske ekološke organizacije, ne pa tudi lokalnih. Članstvo v YEE je omejeno na starost do 30 let – in vsi, ki so v organizaciji aktivni, si prizadevajo čimbolj učinkovito in stalno prenašati znanje in izkušnje na prihajajoče rodove mladih ekologov.

V primerjavi z YEE in drugimi evropskimi mladinskimi ekološkimi organizacijami pri nas in v vzhodni Evropi ne ločimo posebnih mladinskih organizacij, čeprav delujejo pri nas pretežno v okviru Zveze socialistične mladine. V nizozemski nacionalni ekološki organizaciji (NJK) lahko npr. sodelujejo le mladi do 23. leta starosti, potem pa morajo obvezno prepustiti delo mlajšim. Nekdanji člani NJK ali pa člani, ki morajo organizacijo zapustiti, ocenjujejo to pravilo kot sila pozitivno, ker se organizacija s tem stalno obnavlja in krepi z novimi idejami in spre-

membami, ki jih prinašajo mlajše generacije, in to brez tutorstva starejših.

Danes zajema YEE poleg večine severno- in srednjeevropskih držav tudi članice, kot so npr. Malta, Portugalska, Španija in Madžarska. V zadnjem letu so izredno okrepili sodelovanje s češkimi organizacijami in nekoliko manj z Jugoslavijo, o vzrokih za to bom poročala na koncu. Tako kot udeleženka letnega srečanja YEE sem že tudi leta 1988 na Malti sodelovala v posebni delovni skupini za vzhodno Evropo. Njeni sodelavci: Čehi, Madžari, Poljaki, predstavnik Cipra in Jugoslavije smo se odločili za posebno srečanje, na katerem bi se dogovorili o izmenjavi informacij in sodelovanju med Vzhodom in Zahodom. In to srečanje je bilo v okviru YEE resnično organizirano.

Na podlagi splošno znanega dejstva, da je onesnaženost okolja globalen problem, ki ne pozna meja, je berlinsko srečanje ponovno potrdilo, da obstajajo še vedno velike razlike v delovanju in možnostih ekoloških organizacij na Vzhodu in Zahodu, predvsem pa v njihovem dometu v socialnih strukturah in politični atmosferi.

Eno izmed prvih vprašanj, s katerimi smo se ukvarjali, je bilo, čemu je poglobljanje sodelovanja sploh pomembno. Naše ugotovitve so bile, da se s tem preprečuje izolacija, lokalni pristop, možna je izmenjava informacij in izkušenj, kar razširja naše znanje, tako da se problemi, ki so nadnacionalne narave, lažje rešujejo. Na srečanju smo se zavestno izognili zgolj proklamiranju določenih ciljev, pač pa smo se domenili za konkretne izmenjave in sodelovanje med posameznimi ekološkimi organizacijami. S tega stališča je bilo srečanje zelo uspešno, ker bo prav v tem letu potekalo mnogo mednarodnih ekoloških taborov, tečajev in srečanj, ki bodo zvečine v vzhodni Evropi. Tudi letošnje poletno srečanje YEE bo potekalo v Krakovu na Poljskem. Mislim, da bomo s tem zanesljivo prispevali k preseganju barrier in razlik v ekoloških prizadevanjih med Vzhodom in Zahodom.

Konkretna oblika izboljšanja izmenjave informacij je bila v tem, da smo takoj po končanem srečanju izdali publikacijo, ki naj bi tudi v prihodnje izpolnjevala predvsem dve nalogi: obveščala naj bi o trenutnem položaju v posameznih vzhodnoevropskih državah in bila naj bi tudi medij za sprožanje novih vprašanj in poskus njihovega reševa-

nja. Preko te publikacije bodo lahko posamezne organizacije zaprosile za pomoč in nasvete v reševanju določene naloge.

Problem, ki se pojavlja pri sodelovanju z Jugoslavijo, je medsebojna nepovezanost in slaba informacijska mreža med posameznimi ekološkimi skupinami že v sami Sloveniji, predvsem pa v jugoslovanskem okviru. Največ ekoloških skupin je v Sloveniji, vendar pa delujejo v zelo različnih smereh in interesih – od čistega naravovarstva do političnega delovanja, v katerega se vključujejo predvsem ljubljanske skupine. Pri sodelovanju in vključevanju v mednarodne organizacije prihaja zato do problemov, ker ne moremo predstaviti enotne politike in interesov

na nacionalnem nivoju (kar zelo dobro uspeva Čehom, Poljakom in Madžarom), ampak deluje vsaka skupina v okviru svojih interesov in možnosti. V Sloveniji sicer obstaja koordinacijsko telo – Ekološka koordinacija pri RK ZSMS v Ljubljani, vendar se vanjo vse skupine ne vključujejo, predvsem pa ne deluje sistem medsebojnega obveščanja.

Zaščita okolja mora v našem prostoru prodreti predvsem v širši socialni kontekst. Zavest o tem bi se morala razvijati že preko vzgojnega procesa, kajti za to je pomemben posameznik – in prvič v zgodovini človeštva se je pojavila njegova potreba in pravica, da živi v zdravem okolju; čas je že, da jo začnemo upoštevati.